

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ഷട്സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷട്സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

രാജേന്താ ദശരഥസ്യാന്ത്യേഷിസംസ്കാരഃ

തമേവം ശോക സന്തപ്തം
ദരതം കൈകയിസുതം |
ഉവാച വദതാം ശ്രേഷ്ഠോ
വസിഷ്ഠഃ ശ്രേഷ്ഠവാഗ്യുഷിഃ || 2.76.1 ||

അലം ശോകേന ദദ്രം തേ
രാജപുത്ര മഹായശഃ |
പ്രാപ്തകാലം നരപതേഃ
കുരു സംയാനമുത്തമം || 2.76.2 ||

വസിഷ്ഠസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
ദരതോ ധരണീം ഗതഃ |
പ്രേതകൃത്യാനി സർവാണി
കാരയാമാസ ധർമവിത് || 2.76.3 ||

ഉദ്ധൃത്യ തൈലസംസേകാത്
സ തു ഭൂമൗ നിവേശിതം |
ആപീതവർണവദനം
പ്രസുപ്തമിവ ഭൂമിപം || 2.76.4 ||

സംവേശ്യ ശയനേ ചാഗ്രേ
 നാനാരത്നപരിഷ്കൃതേ |
 തതോ ദശരഥം പുത്രോ
 വിലലാപ സുദുഃഖിതഃ || 2.76.5 ||

കിം തേ വ്യവസിതം രാജൻ
 പ്രോഷിതേ മയുനാഗതേ |
 വിവാസ്യ രാമം ധർമ്മജ്ഞം
 ലക്ഷ്മണം ച മഹാബലം || 2.76.6 ||

ക്വ യാസ്യസി മഹാരാജ
 ഹിത്യേമം ദുഃഖിതം ജനം |
 ഹീനം പുരുഷസിംഹേന
 രാമേണാക്ലിഷ്ടകർമ്മണാ || 2.76.7 ||

യോഗക്ഷേമം തു ത്യേവ്യഗ്രം
 കോന്തിൻ കൽപയിതാ പുരേ |
 ത്യയി പ്രയാതേ സ്വസ്താത
 രാമേ ച വനമാശ്രിതേ || 2.76.8 ||

വിധവാ പൃഥിവി രാജം -
 സ്ത്വയാ ഹീനാ ന രാജതേ |
 ഹീനചന്ദ്രേവ രജനീ
 നഗരീ പ്രതിഭാതി മാം || 2.76.9 ||

ഏവം വിലപമാനം തം
 ദരതം ദീനമാനസം |
 അബ്രവീദ് വചനം ദുയോ
 വസിഷ്ഠസ്തു മഹാമുനിഃ || 2.76.10 ||

പ്രേതകാർയാണി യാൻയസ്യ
 കർതവ്യാനി വിശാമ്പതേഃ |
 താൻയവ്യഗ്രം മഹാബാഹോ
 ക്രിയതാമവിചാരിതം || 2.76.11 ||

തഥേതി ഭരതോ വാക്യം
 വസിഷ്ടസ്യാഭിപൂജ്യ തത് |
 ഋത്വിക്പുരോഹിതാചാർയാം -
 സ്തുരയാമാസ സർവശഃ || 2.76.12 ||

യേ തൃഗന്ധോ നരേന്ദ്രസ്യ
 അഗ്ന്യഗാരാദ് ബഹിഷ്ഠതാഃ |
 ഋത്വിഗ്ഭിർയാജകൈശ്ചൈവ
 തേ ഹൂയന്തേ യമാവിധി || 2.76.13 ||

ശിബികായാമമാരോപ്യ
 രാജാനം ഗതചേതനം |
 ബാഷ്പകംഠാ വിമനസ -
 സ്തമുചുഃ പരിചാരകാഃ || 2.76.14 ||

ഹിരൺയം ച സുവർണം ച
 വാസാംസി വിവിധാനി ച |
 പ്രകിരന്തോ ജനാ മാർഗേ
 നൃപതേരഗ്രതോ യയുഃ || 2.76.15 ||

ചന്ദനാഗുരുനിർയാസാൻ
 സരലം പദ്മകം തമാ |
 ദേവദാരൂണി ചാഹൃത്യ
 ക്ഷേപയന്തി തമാപരേ || 2.76.16 ||

ഗന്ധാനുച്ചാവചാംശ്ചാൻയാം -
 സ്തത്ര ഗത്യാമ ഭൂമിപം |
 തത്ര സംവേശയാമാസു -
 ശ്ചിതാമധ്യേ തമൃത്രിജഃ || 2.76.17 ||

തദാ ഹുതാശനം ഹുത്യാ
 ജേപുസ്തസ്യ തദൃത്രിജഃ |
 ജഗുശ്ച തേ യമാശാസ്ത്രം
 തത്ര സാമാനി സാമഗാഃ || 2.76.18 ||

ശിബികാഭിശ്ച യാനൈശ്ച
 യഥാർഹം തസ്യ യോഷിതഃ |
 നഗരാനിർയയുസ്തത്ര
 വൃദ്ധൈഃ പരിവൃതാസ്തഥാ || 2.76.19 ||

പ്രസവ്യം ചാപി തം ചക്രൂ -
 രൃത്രിജോഽഗ്നിചിതം നൃപം |
 സ്ത്രിയശ്ച ശോകസന്തപ്താഃ
 കൗസൽയാപ്രമുഖാസ്തദാ || 2.76.20 ||

ക്രൗഞ്ചീനാമിവ നാരിണാം
 നിനാദസ്തത്ര ശുശ്രുവേ |
 ആർതാനാം കരുണം കാലേ
 ക്രോശന്തീനാം സഹസ്രശഃ || 2.76.21 ||

തതോ രുദന്ത്യോ വിവശാ
 വിലപ്യ ച പുനഃ പുനഃ |
 യാനേഭ്യഃ സരയൂതീര -
 മവതേരുർന്യപാംഗനാഃ || 2.76.22 ||

കൃത്യോദകം തേ ദരതേന സാർധം

നൃപാംഗനാ മന്ത്രിപുരോഹിതാശ്ച |

പുരം പ്രവിശ്യാശ്രൂപരീതനേത്രാ

ഭൂമൗ ദശാഹം വ്യനയന്ത ദുഃഖം || 2.76.23 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

അയോധ്യാകാണ്ഡേ ഷട്സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||